

«6D030100-Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Тлешалиев Нурлан Даулеткуловичтің «Қамаққа алу жаза түрі ретінде: қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқару аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми рецензенттің

СЫН-ШІКІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p><b>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</b></p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</p>	<p>«Қамаққа алу жаза түрі ретінде: қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқару аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық жұмыс құқық саласы бойынша ғылымның даму бағыттарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді және Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік бағдарламамен тығыз байланыста.</p> <p>Диссертациялық жұмыс ғылыми-зерттеу жұмыстары аясында жүзеге асырылды. Диссертациялық зерттеу тақырыбы келесі ғылыми басым бағыттарға сәйкес келеді:</p> <p>- Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы. Онда 2.8 кіші бөлімінде Мемлекеттің құқықтық саясатының маңызды буыны қылмыстық саясат болып табылады, оны жетілдіру қылмыстық, қылмыстық іс жүргізу және қылмыстық-атқару құқығын, сондай-ақ құқықта қолдануды кешенді, өзара байланыста түзету арқылы жүзеге асырылады.</p> <p>Қылмыстық құқықты одан әрі дамыту, бұрынғыдай қылмыстық саясаттың қос векторлығын ескере отырып жүргізілуге тиіс. Ізгілендіру - ең бастысы, алғаш рет ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстар жасаған адамдарға, сондай-ақ халықтың әлеуметтік әлсіз топтары - жүкті және асырауында кәмелетке толмаған балалары бар жалғызбасты әйелдерге, кәмелетке толмағандарға, жасы ұлғайған адамдарға қатысты болуға тиіс. Сонымен қатар ауыр және аса ауыр қылмыстар жасауға кінәлі, қылмыстық қуғындаудан жасырынып жүрген адамдарға қатысты, сондай-ақ қылмыстар кәнігілігі кезінде қатал</p>

			<p>қылмыстық саясатты алдағы уақытта да жүргізу қажет деп көрсетілген.</p> <p>Сонымен қатар 2.10 кіші бөлімінде қылмыстық-атқару саласында мынадай шаралар кешенін қабылдау қажет. Қылмыстық-атқару жүйесі мекемелеріндегі тәртіпті сақтауға қойылатын жоғары талаптарды сақтаумен және қамтамасыз етумен қатар қылмыстық жазаларды орындау (өтеу) процесін психологиялық-педагогикалық қамтамасыз ету, қылмыстық-атқару жүйесі персоналының мәртебесін арттыру және оларды әлеуметтік-құқықтық қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі шараларды күшейту қажет.</p> <p>Бұлармен қоса, бас бостандығынан айыру орындары үшін жеке адамның қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жазаның осы түрін өтеп жатқан адамдардың құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуы маңызды болып табылады. Бұл саладағы неғұрлым перспективалы бағыттардың ішінде ұстаудың камералық тәртібіне біртіндеп көшіру қажет, бұл ретте сотталған адам күндізгі уақытта мекеме шегінде жүріп-тұру және жеке қарым-қатынас жасау мүмкіндігіне не бола отырып, түнгі уақытта бөлек үй-жайға қамалады.</p> <p>-Қазақстан Республикасының құқықтық саясатының 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2021 жылғы 15 қазандағы № 674 Жарлығы.</p> <p>Онда, 4.12. Жазаларды орындау мен өтеудің тәртібі мен шарттарын реттеуді және қылмыстық-құқықтық реттеудің өзге де шараларын жақсарту, сондай-ақ сотталғандардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауды күшейту мақсатында қылмыстық-атқару заңнамасын, оның ішінде оны жалпыға бірдей танылған халықаралық стандарттарға жақындату жолымен одан әрі жетілдіру талап етіледі.</p>
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін <u>қосады</u> /қоспайды, ал оның маңыздылығы <u>ашылған</u> /ашылмаған.	Бұл ғылыми жұмыста алғаш рет қамаққа алу жазасының қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқару мәселелері жан-жақты зерттелген. Жұмыс маңыздылығы ашылған: тақырып өзектілігі, жаңашылдығы ғылыми еңбектің теориялық және тәжірибелік мәні жан-жақты көрсетілген.

3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: <b>1) жоғары;</b> 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасында алғаш рет жазылып, ұсынылып отыр. Диссертациялық жұмыс зерттеуші өзі жеке дара жазып шыққан толыққанды зерттеу болып табылады. Ғылыми жұмыс жоғары деңгейде жазылған.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: <b>1) негізделген;</b> 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертациялық жұмыстың өзектілігі күмән тудырмайды, өзектілігі негізделген. Диссертациялық жұмыс ҚР ҚК 467 бабының 1-1 бөлігіне сәйкес, 45-бабының ережелері әскери қызметшілерге қатысты және осы Кодекстің 41-бабы алтыншы бөлігінің 1) тармағында, 42-бабы бесінші бөлігінің 1) тармағында және 43-бабы 2-1-бөлігінің 1) тармағында көзделген жағдайларда – 2017 жылғы 1 қаңтардан бастап, ал қосымша жаза түрі ретінде шетелдікті немесе азаматтығы жоқ адамды Қазақстан Республикасының шегінен тысқары жерге шығарып жіберу тағайындалған адамдарға қатысты 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылады деп белгілей отырып, оның қолданысы 2027 жылғы 1 қаңтарға дейін тоқтатыла тұруына байланысты, қамаққа алу жазасын тағайындау, оны орындау мәселелеріне қатысты өзекті мәселелерді қарастырған.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды <b>1) айқындайды;</b> 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	Диссертациялық жұмыс тақырыбы жоспармен үйлестірілген, әрбір сұрақ өзекті мәселелерді қарастырады. Диссертациялық жұмыс кіріспеден, үш тараудан, он бір тараудан, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттерден, қосымшадан тұрады. Диссертациялық жұмыс, зерттеудің мазмұны мен қарастыратын өзекті мәселелер тақырыпты айқындайтынын нақты көрсетті.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: <b>1) сәйкес келеді;</b> 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	Диссертациялық ғылыми жұмыс алға қойылған мақсаттар мен міндеттерден туындайтын теориялық алғышарттар негізінде құрылған, осы негізде зерттеудің басты қағидаттары жүйеі түрде анықтаып тұжырымдаған. Жұмыс мақсаты толықтай тақырыпқа сәйкес келеді, қамаққа алу түріндегі жазаны қолдануды тәртібін және шарттарын реттейтін заңнаманы кешенді қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқарушылық талдаудың негізінде қамаққа алу түріндегі институтты жетілдіру бойынша құқықтық актілерге енгізілуі қажет өзгерістер мен толықтыруларды негіздеуден және ұсынудан тұрады.

		<p>4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан:  <b>1) толық байланысқан;</b>  2) жартылай байланысқан;  3) байланыс жоқ</p>	<p>Диссертацияның барлық бөлімдері мен негізгі тұжырымдары бір-бірімен тығыз байланысты. Жасалған ғылыми анықтамалар өзіндік ішкі сипатының бірлігімен және логикалық бірізділік тұрғысынан өзара толық байланысқан.  Диссертациялық зерттеу міндеттерінің барлық сұрақтары қарастырылған.  Диссертациялық жұмыстың барлық бөлімдері мен бөлімшелері логикалық тұрғыдан өзара тығыз байланысқан. Жасалған ғылыми тұжырымдардың анықтығы мен ішкі тұтастығы ізденушінің өз ұстанымдарының нақтылығымен айшықтала түскен, сонымен қатар зерттеу тақырыбын ашу барысында түсінікті тілмен талдаулар жасап, әрі жұмыс құрылымының тұтастығы мен бірізділігін қамтамасыз еткен.</p>
		<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған:  <b>1) сыни талдау бар;</b>  2) талдау жартылай жүргізілген;  3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген</p>	<p>Диссертант ұсынған жаңа шешім, қамаққа алу жазасының қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқару мәселелері нақты дәйектелген және бұған дейін бұл бағытта жасаған тұжырымдармен салыстырыла сарапталған. Жұмыста айтылған ғылыми бағыттардың негізгі тұжырымдамалары жүйелі түрде баяндалып, олардың басты ерекшеліктері көрсетілген және олар ұсынылған моделдің негізін құрайды. Тандалған тақырыпты бір ғана бағытта ғана емес, пәнаралық негізде қарастыра отырып, жүйелі түрде қарастыру орын алған. Мәселен, ғылыми тұжырымдар мен қажетті ұсыныстар айту барысында сауалнамалар жүргізіліп, статистикалық есептер талданып, сот үкімдері қарастырылып, отандық және шетелдік ғалымдардың қамаққа алу жазасына қатысты пікірлеріне терең талдаулар жасалынған.</p>
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?  <b>1) толығымен жаңа;</b>  2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);  3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p> <p>5.2 Диссертацияның қорытындылары</p>	<p>1) Толығымен жаңа.  Жаза әлеуметтік әділеттілікті қалпына келтіру, сондай-ақ сотталған адамды түзеу және сотталған адамның да, басқа адамдардың да жаңа қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу мақсатында қолданылады.  Диссертацияны жазу барысында қамаққа алу жазасының қылмыстық-құқықтық және қылмыстық атқару мәселелерінің жүзеге асырудың негізгі аспектілері анықталған.</p> <p>1) Толығымен жаңа.</p>

		<p>жаңа болып табыла ма?  <b>1) толығымен жаңа;</b>  2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);  3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p> <p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?  <b>1) толығымен жаңа;</b>  2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);  3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Рецензент беріліп отырған диссертация қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқару құқықтары бағыты бойынша әзірленген. Диссертациялық жұмыстың қорытындылары мен тұжырымдары зерттеу нәтижелерінен алынған, толығымен жаңа болып табылады.</p> <p>1) Толығымен жаңа. Рецензент беріліп отырған диссертация гуманитарлық бағыт бойынша әзірленген, осы себепті де жұмыс техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдерін талқылауды мақсат етіп қоймайды, сондықтан да бұл бағалау өлшемі бұл зерттеуге қолданылмайды</p>
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	<p>Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген</u>/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың негізгі қорытындылары ғылыми көзқарас тұрғысынан алғанда салмақты да шынайы деректерге негізделген және жақсы дәйектелген. Барлық тұжырымдар негізі зерттеу нысанына алынған тақырыпқа қатысты кешенді де жүйелі ғылыми еңбектер мен қағидаттардан бастау алады және ғылыми қорытындылар анализдер мен салыстырмалы талдаулар негізінде жасалған.</p>
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:  7.1 Қағидат дәлелденді ме?  <b>1) дәлелденді;</b>  2) шамамен дәлелденді;  3) шамамен дәлелденбеді;  4) дәлелденбеді  7.2 Тривиалды ма?  1) ия;  <b>2) жоқ</b>  7.3 Жаңа ма?  <b>1) ия;</b>  2) жоқ  7.4 Қолдану деңгейі:</p>	<p>Диссертантпен қорғауға шығарылған тұжырымдар жұмыста толықтай дәлелденген.</p> <p>1. Қамаққа алудың қысқа мерзімдері мен қатаң оқшаулауымен, және де бас бостандығынан айырумен салыстырғанда жазаның шығыны аз түрімен байланысты жазаның түрі секілді оның тиімділігін ескере отырып, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстар жасаған үшін де жазаның негізгі түрі ретінде қамаққа алуды қосу арқылы жазаның осы түрін қолдануды кеңейту керек. Осылайша, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 40-бабының 2-бөлігі бас бостандығынан шектеуден кейін «қамаққа алумен толықтырылсын.</p> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді.  7.2. 2) тривиалды емес.  7.3. 1) Қағидат жаңа</p>

	<p>1) тар; 2) орташа; 3) кең 7.5 Мақалала дәлелденген бе? 1) ия; 2) жоқ</p>	<p>7.4. 3) Қолдану деңгейі кең 7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p> <p>2. Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 45-бабына «Қамаққа алу» мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 45-бабының 2 бөлігі «Қамаққа алу он тәуліктен елу тәулікке дейінгі мерзімге белгіленеді» деген сөздер «Қамаққа алу бір айдан алты айға дейінгі мерзімге белгіленеді» деген сөзбен ауыстырылсын;</li> <li>- Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 45-бабының 4 бөлігі «Әскери қызметшілер қамақта болуды гауптвахтада өтейді» деген сөздер «мерзімді әскери қызмет әскери қызметшілері» деген сөзбен ауыстырылсын;</li> </ul> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді. 7.2. 2) тривиалды емес. 7.3. 1) Қағидат жаңа 7.4. 3) Қолдану деңгейі кең 7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p> <p>3. Қылмыстық кодекстің Ерекше бөлімінің баптарының санкцияларында қамаққа алуды бас бостандығынан айыруға және жазалардың басқа түрлеріне балама ретінде көзделсін.</p> <p>Мысалы, қамаққа алуды жазаның балама түрі ретінде профилактикалық сілкіп алу сияқты аталатын қысқа уақытта сотталған адамға осы жаза барынша тиімді және пәрменді болатын сондай қылмыстық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін енгізуді көздеу. Оны тиімділігі аз, ұзақ және мемлекет үшін шығынды, үлкен әлеуметтік жағымсыз салдары бар бас бостандығынан айыруды емес, қамаққа алу секілді жаза түрін қолдану кезінде ғана жүзеге асыруға болады. Осылайша, қамаққа алуды Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің Ерекше бөлімінің жекелеген баптарының санкцияларына жазаның басқа түрлеріне қосымша</p>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

		<p>қосу көңілге қонымды және мақсатқа сай болар еді және құқық қолдану үдерісінің тиімділігін айтарлықтай арттырар еді.</p> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді.</p> <p>7.2. 2) тривиалды емес.</p> <p>7.3. 1) Қағидат жаңа</p> <p>7.4. 3) Қолдану деңгейі кең</p> <p>7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p> <p>4. Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 79-бабының 2-бөлігінен қылмыстық теріс қылықтар жасаған адамдарды соттаған үшін сотталғандықтың болмауын көздейтін тармақты алып тасталсын. Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 79-бабының 2-бөлігі мына редакцияда жазылсын: «Жазадан босатылған адам соттылығы жоқ деп танылады». Себебі бұл ереже тағайындалған қылмыстық жазаның белгілерінің бірі және құқықтық салдары болып табылатын сотталғандық деген уақыт бойынша тұрақтаған тұжырымдаманы бұзады. Бұдан басқа қылмыстық теріс қылық жасағаны үшін сотталған адамды сотталғандығы жоқ деп танитын осы ереже қылмыстық-құқықтық саясаттың жүргізіп жатқан ізгілігінің белгісі болып табылып қоймай, қылмыстық құқықтың превентивтік қызметін бұлдыр қылуға ықпал етеді.</p> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді.</p> <p>7.2. 2) тривиалды емес.</p> <p>7.3. 1) Қағидат жаңа</p> <p>7.4. 3) Қолдану деңгейі кең</p> <p>7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p> <p>5. Қазақстан Республикасы Қылмыстық атқару кодексінің 83-бабының 2 бөлігі мына редакцияда жазылсын «мерзімді әскери қызметшілері қамаққа алу түріндегі жазасын гауптвахтада өтейді».</p> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді.</p> <p>7.2. 2) тривиалды емес.</p> <p>7.3. 1) Қағидат жаңа</p> <p>7.4. 3) Қолдану деңгейі кең</p>
--	--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

			<p>7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p> <p>6. Қолданыстағы заңнаманы (қылмыстық және қылмыстық процесітік) толық көрсету мақсатында қамаққа алу түріндегі жазаны орындау негіздерінің қатарына (2014 жылғы ҚР ҚАК 84-бабы) сот үкімінен басқа, айыппұл, түзеу жұмыстары және қоғамдық жұмыстар сияқты жаза түрлері қамаққа алуға ауыстырылған жағдайда, заңды күшіне енген сот қаулыларын да қосу ұсынылды.</p> <p>7.1. 1) Қорғауға ұсынылған қағидат дәлелденді.</p> <p>7.2. 2) тривиалды емес.</p> <p>7.3. 1) Қағидат жаңа</p> <p>7.4. 3) Қолдану деңгейі кең</p> <p>7.5. 1) Қорғауға ұсынылған қағидалар ғылыми мақалаларда дәлелденген.</p>
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	<p>8.1 Өдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған</p> <p><b>1) ия;</b> 2) жоқ</p> <p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p><b>1) ия;</b> 2) жоқ</p> <p>8.2 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):</p> <p><b>1) ия;</b></p>	<p>Зерттеу әдістемесін таңдау негізделген және ғылыми диссертацияда нақты сипатталған. Диссертацияда қолданылған зерттеу әдістері заманауи және ғылымда жалпы қабылданған әдістер</p> <p>Диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылыми зерттеулердің заманауи әдістері мен мәліметтерді өңдеудің және түрлендірудің әдістемелерін қолдану арқылы жүйеленді. Эмпирикалық материалдар зерттеудің түрлі жаңа тәсілдерін қолдануға мүмкіндік беретін жаңа әдістемелік қағидалар негізінде қарастырылды, сонымен қатар салыстырмалы және талдаулар, анализдер жасалып, деректерді ғылыми тәсілдермен ұсыну тәсілдері қолданылды.</p> <p>Теориялық қорытындылар, тұжырымдар, өзара байланыстар анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар арнайы зерттеулер негізінде дәлелденген және нақтыланған. Диссертацияның нәтижелерінің негізділігі мен дәйектілігі тақырыптың терең пайымдауға құрылған талдаулар әдістемесі негізінде жасалған. Диссертанттың теориялық пікірлері дәлелденген және расталған.</p>



		2) жоқ	
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен <u>расталған</u> / ішінара расталған / расталмаған	Маңызды тұжырымдар мен пайымдаулар өзекті және дәйекті ғылыми әдебиеттерге сүйене отырып және оларды басшылыққа ала отырып жасалған. Бұл жұмыста өте танымал әрі кең таралған 230-дан астам отандық және шетелдік авторлардың еңбектерінен заңдардан, кодекстерден, бұйрықтардан, жолдаулардан, статистикалық мәліметтерден, сот үкімдерінен тұратын пайдаланылған әдебиеттер тізімі берілген.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті</u> /жеткіліксіз	Қолданылған әдебиеттер толыққанды әрі жан-жақты әдеби шолу жасауға жеткілікті.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) <u>ия;</u> 2) жоқ	Диссертацияның теориялық маңызы бар. Автормен алынған зерттеулер нәтижелері қамаққа алу жаза түрі ретінде: қылмыстық-құқықтық және қылмыстық – атқару аспектілеріне нақтыланып зерттелді. Диссертациялық жұмыс жазаны ізгілендіру саласындағы мемлекеттің саясатына септігін тигізеді. Қылмыстық құқық, қылмыстық-атқару құқық саласындағы мәселелеріне арналған ғылыми жұмыстарда қолдануға болады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) <u>ия;</u> 2) жоқ	Диссертацияда кешенді түрде қамтылған мәселелер, ондағы жинақталған деректік мәліметтер, зерттеу жұмысындағы қорытынды мен ұсыныстар, қамаққа алу жазасын тағайындау мен орындау мәселелері бойынша заң шығарушылыққа, оқу курстарын дайындауда, оқулық немесе ғылыми, қоғамдық-саяси басылымдарға дереккөз ретінде қолдануға мүмкіндік береді. Бұл жұмыстың практикалық маңызы жан-жақты екеніне дәлел болады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) <u>толығымен жаңа;</u> 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Бұл ғылыми еңбекте көрсетілген ұсыныстарды және зерттеулер қорытындыларын практика жүзінде қолданысқа енгізу дегенде оны қылмыстық заң, қылмыстық-атқару заңнамаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, ЖОО-ларда дәріс материалы ретінде қолдануды және осы бағыттағы салыстырмалы талдаулар кезінде сенімді ақпарат көзі ретінде пайдалануды ескеру керектігін сенімді түрде айтуға болады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) <u>жоғары;</u> 2) орташа;	Диссертацияның академиялық жазу сапасы жоғары, бұл сөзімізге келтірілген деректердің жүйелі негізде қарастырыла отырып, ғылыми тұжырымдар мен пайымдаулардың өте сауатты тілде

	3) орташадан төмен; 4) төмен.	жазылуына себеп болғаны дәлел. Сонымен қатар автордың жасаған байламдары анық әрі нақты пішінде берілген.
--	----------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------

Диссертацияның мазмұны бойынша мынандай кемшілік бар:

1. Диссертация жұмысын рәсімдеу барысында аздаған стилистикалық қателіктер кездеседі, бірақ олар жұмыстың академиялық жазу сапасын төмендетпейді.
2. Диссертациялық жұмыс мемлекеттік тілде әзірленгенін ескере отырып, қазақ тілінде жарыққа шыққан отандық ғалымдардың жұмыстары, аудармаларға қарағанда басымырақ болғанда, зерттеудің қадірі арта түсер еді.
3. Жалпы көрсетілген ескерту ұсынбалы сипатқа не және жұмысты оң жақты қабылдауға еш әсер етпейді.

Тлешалиев Нурлан Даулетқұловичке «6D030100-Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру туралы шешімді толығымен қолдаймын.

Ресми рецензент:

І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің  
құқық саласы бойынша  
білім беру бағдарламасының профессоры  
заң ғылымдарының докторы, профессор

«05» 06 2023 жыл



Чукмантов Д.С.

